

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELEN vasárnap és csütörtökön:
Előfizetési ár:
Hegyre 2 K. 50 f. Félévre 5 K. Egész évre 10 K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Petőfi-utca 5. sz.
Telefon-szám: 32.

Hirdetéseket és nyitleri közleményeket
a kiadóhivatal
méréséért áron számít tel

Restituálás?

Szentes, július 13.

A szövetszert ellenzék radikális osztályának a magatartásában érdekes jelenség észlelhető napok óta. A szövetszert ellenzéki pártok legújabb harci jelszava: restitúció in integrum, az elkorhadnt intézmények ujraépítése. A Népszava, a szociálisták lapja erre felveti a kérdést, hogy hát mit is akarnak tulajdonképen restitúálni? Mert — mondja a Népszava — az „osztályparlament“ (aminek a mai képviselőházat elnevezték) restitúálásához nem járulnak hozzá a szociálisták. Ime, a szociálisták állásfoglalása; azon szociálistáké, kikről a szövetszert ellenzéki pártok azt vélik, hogy mindbenben az ő elveiket követik. Pedig a szociálisták, szabadgondolkodók, galileisták stb. társasága csak addig marad a szövetszert ellenzék oldalán, míg azt látja, hogy az urak mozgalmá a forradalmi eszmét s a fölforgatás szellemét szolgálja. Egyébként pedig a szociálisták és a radikálisok szembe fordulnak a szövetszert ellenzékkel abban a pillanatban, mihelyt azt gondolják, hogy őket akarja emez kiszol-

gálatni oly politikai célok elérésére, melyek az ő érzelmeiknek és az ő gondolkodásuknak idegenek.

A szociálistáknak a fentebbi sorokban már említett nézeténei is élesebben fejtje ez álláspontot a szabaddóművesek lapja, a Világ f. hó 12-iki számában. Ez a lap most riktó világításba állítja a restitúciónak és az ellenzéki pártok egyesülésének gondolatát. Példával is szolgálhatunk:

Tisza István restitúálta a parlament rendjét és csendjét. Apponyi Albert gr. restitúálni akarja a házszabályokat; Rakovszky István a Mária-kongregációk uralmát; Andrássy Gyula a jogrendet. Mindenki restitúálni akar valamit s ehhez a nagy munkához Károlyi Mihály gróf összesíteni akarja az ellenzéki pártok erejét.

A radikálisok okoskodása ilyképen foglalható össze: Tisza István tönkretette azt a parlamentet, amelyet mi is esztendőnk óta ostromolunk. S ha a szövetszert ellenzéki pártok ezt a parlamentet akarják restitúálni: erre mi segítséget adni hajlandók nem vagyunk. Mi egyedül és kizárólag a radikális választói jogért küzdünk; ehhez képest a restitúciót üres jelszónak tartjuk.

Ime, a szövetszert polgári és nemzeti irányú pártok barátsága a nemzetközietekkel. A radikálisokkal pedig nem tartott, mert nem is tarthatott.

Világos, hogy más-más célokért küzdenek, más-más isteneknek áldoznak s csak nagyon-nagyon naiv politikuskok hihetik azt, hogy oly éles ellentétek, oly különböző világnézetek és politikai törekvések, aminők az összeállott szövetségben találkoznak, sokáig harmonikusan együtt tarthatók, vagy szervesen is összeolvashatók.

A legsúlyosabb tévedés pedig az volt, hogy a midőn oly férfiak, mint Justh Gyula és Károlyi Mihály gróf a szociálistákkal együtt csinálnak propagandát az új választójognak, akkor meg lehessen alkotni oly reformtörvényt, amely őket, a régi tradíciókat, a nemzeti élet létfeltételeit és a szociálisták nemzetközi böléselet szerint igazodó törekvéseit egyaránt kielégíti.

Az agitáció bizony, sajnos, a radikális malmára hajtja a vizet, de nemcsak reméljük, hanem bizony tudjuk, hogy a szövetszert ellenzék éppen e vehemens agitáció által fogja legsúlyosabb vereségét szenvedni. Önmaga ássa meg a saját sírját

TÁRCA.

A szoknya.

Irta: Balázs Béla.

I.

Ski-túrán voltunk hárman. Még holdas volt a hajnal, mikor odasorakoztunk a zuzmarás fekete fák mellé (a barátom, a huga, meg én), hogy a felkelő nagy vörös nap egy vérbe keverjen bennünket ő velük és a fehérek hegyekkel. Közéjük akartunk tartozni. És vén fenők hónapos dermedése porzott ránk, mint gyémántsziánk-zápor és jaidult a szűz hősiség keskeny fatalpaink első vágásától és forró arunkhoz verődött a hideg esend, mint rég elhagyott utak pókhatói. Jó volt — Jó volt hideget, szikla sikamlását, a szelet és a szakadékokat nem benni. Jó volt szövetszert és barátoknál mindennel, amit ellenségnek éreztünk még tegnap. Jó volt kivetkőzni városi ruhából és városi aggodalmakból — és Isten szahab állatjának lenni.

Berta, a barátom huga, mindenütt elől járt. Huszesztendő, karscu orvosnövendék

volt. Így, kamásliban, zöld loden-nadrágban, szivterben vad subancifnak látszott és ha szép, dagadó mellei el nem árulták volna, villogó, barna arca sem vallott volna lányra. Berta különben mindig fiuk közt nevedekett és nyoma sem volt benne „fehér lánysohák“ együgyü prudériájának. Számára a skiezés legnagyobb öröme is az volt, hogy nadrágban szaladgálhatott egész nap. Ha néha felbukott, kacagva rugta kamásli, szép combjait égnék.

Csendes, jó fáradsággal érkeztünk este vissza a városzéli kis vendéglőbe. Berta — bár nem volt ott senki rajtuk kívül — felhuzta szoknyáját a zöld loden-nadrág fölé.

— Mégis a városban vagyunk már, — mondta. Pedig milyen ostoba dolog ez. Minek kell ez a rongy? Azért én mégis nadrágban vagyok. Olyan sallangnak érzem ezt a szoknyát, mintha tudom is én, egy kokárdát tűztem volna fel.

— Igazán csak azt érzé?

Azért kérdeztem ezt Bertától, mert megdöbbsentett valami. Megdöbbsentett, hogy attól a pulva városi szoknyától, mely a kamásli, kemény combok elő hullott, hogyan alakult át egész lénye, még az arca, még a szeme nézése is, még a levegő is körülötte.

Elszakadt töltük, férfaktól és visszatért a másik táboruk: asszony lett. Okos, fekete szemei másképp néztek, keskeny, kemény ajkai másképp mosolygáltak, mint egy percel előbb és nem tudhattuk többé, mit jelent. Az a szoknya úgy hullt le, mint egy titkos, idegen hárem függönye.

— Nem hahagom, Berta — mondtam — hogy csak szállagnak ézi a szoknyát. Ez több, mint takaró-ruha. Ez felavató jelvény, büvös hatalom.

— Ostobaság! — nevetett Berta. De lám, a nevetése sem volt olyan egyszerű, éles, mint délután és ahogy leült az asztalhoz, minden mozdulatával szőnyeges szobák hölgye volt.

— Azt gondolja, Berta, hogy ostobaság? Hát mondok valamit. Emelje fel a szoknyáját...

— Mit csináljak? — kérdezte meglepetve és gyengén elpirult.

— Emelje fel a szoknyáját. Nos? Miért habozik? Hiszen egész nap abban a nadrágban láttam, amely alatta van.

— Dehogy habozom. Csak olyan furcsa ötlet. De hát miért ne? Maga azt hiszi, mert szoknya van rajtam? Hiszen még egy percel előbb...

SCHWARCZ MÓR

SÜTŐ- ÉS LISZT-NAGYKERESKEDŐ

Minden órában friss házi kenyér. — Gyermekes és gyomorbetegesek részére kétszersült.

Elsőrendű műalmi és saját őrlésű lisztek, korpá, árpadara és kukorica.

Különös figyelmét felhívom a gazdasszonyoknak saját főtt

FASZENEMRE,

mely fejfájást még zárt helyiségben sem okoz.

Egy igazi nemzeti eredmény.

Szentes, július 13.

A római szentszék, a magyar nemzet ellensége és rosszakaró által kifejtett ellenzés dacára, végre megadta hozzájárulását a hajdudorogi görög katolikus magyar püspökség felállításához és ezzel együtt ennek a püspökségnek területén a magyar nyelv ismertetésére irányuló munkájához. Magyarországon van tudvalevőleg körülbelül egynegyed millió tősgyökeres, ősmagyar ember, aki, mivel a görög katolikus hitet vallotta, eddig kénytelen volt az ógörög, orosz, vagy román nyelvet tisztelni istenszolgálati nyelv gyanánt, kénytelen volt járni nem magyarra és nemzetiségű lelkészek szellemi vezetését elfogadni és kénytelen volt magát és családját minduntalan kitémni az ezzel járó nemzeti-ségi prozelitagyártás veszedelmeinek.

Ha magyar ember csak románul, tehát többnyire román pap vezetése alatt imádhajta istenét, akkor ez a tény már maga is alkalmas a magyarban azt a kínzó tévhitet kelteni, mintha az ő anyanyelve csak valami alárendelt nyelv lenne ahhoz a magasabbrendű idiómához képest mely az Istennel való érintkezésben kizárólagossági jogot élvez. Így válik és tényleg így is vált a nem magyar liturgia, főleg persze a román istenszolgálati nyelv a román nemzetiségi lelkészek befolyása mellett a görög-katolikus magyarságnak állandó faji és nemzeti veszedelmévé, mely egynegyed millió magyar honpolgárt ugyiszólván állandó lelki dilemma kínjainak tett ki.

Most azonban, a hajdudorogi görög katolikus magyar püspökség szervezésével gyökeresen megváltozott ez a beteg helyzet. Most már a magyar nyelv is bőséges szerephez fog jutni a magyar görögkatoli usok templomaiban. A püspökség mellett lesz egy magyar papnövelde, mely kellő számu magyar lelkessel fogja ellátni a görögkatolikus hitet valló magyar nemzetiségű községeket. És most már legyen valaki akár magyar, akár román anyanyelvű fia ennek a hazának, senki sem fog abba a szomorú, szerencsétlen helyzetbe kerülni, hogy kínos lelki inga-

dozásba juttassa őt egyrészt hite, másrészt faji érzése

A magyar görögkatolikus püspökség ügye régi dilemmája az egymást követő magyar kormányoknak. Sokan nyultak hozzá teljesen eredménytelenül. A Héderváry-kormányára az érdem, hogy az eredményes megoldást kezdeményezte. Lukács László kormányára pedig az az érdem, hogy kedvező kifejezésre juttatta az elődje alatt megrielt ügyet. Maga ez az eredmény pedig nemcsak azért öröndetes, mert egy millió magyar ember számára bizonyos lelkiismereti megnyugvást és faji védelmet jelent, hanem talán még inkább azért, mert azt bizonyítja, hogy más nemzetiségek minden sérelme, valamint minden nagyhangú frázis és minden viharzó, gyűlölettel szító ellentét feloldozása nélkül is, lehet csendes, céltudatos, hazafias munkával nagyon értékes nemzeti eredményeket biztosítani a jövőendő nemzedékek számára.

Tanulmányi kirándulás.

Írta: Torday Lajos

Állami főgimnáziumi tanár, ipariskolai igazgató.

(Folytatás.)

4.

Szentes, május 13.

A várkertből kilépve a Szentgyörgy-térre át a jó hírnevű Endrényi vendéglő elé mentünk, ahol az ifjúság szomjút oltozva folytattuk utunkat az ebédelőtre kitűzött program átdolgozása ügyében. Felkeltőkor térünk vissza ebédelni, előbb a Mátyas templom, Halászbástya s a vár egyéb nevezetességeinek megtekintése volt a feladatunk.

Séta a várban.

Endrényi vendéglőjétől a Disztérre vonultunk, ahol a Honvéd szobrot tekintettük meg. Mennivel más érdelemmel nézte ezt a szobrot az ifjúság, mint a Hentzi szobor helyét.

A Tárnok-utcán keresztül haladva a m. kir. Pénzügyminisztérium új hatalmas palotája elé jutottunk majd bentünk a történelmi nevezetességű Mátyas templomba, ahol ép akkor fejeződött be a déli nagy mise. Ott

állottunk a sok rendkívüli innépélyesség színlényen ama oltár előtt, ahol Robert Károlyt 1309-ben megkoronázták, ahol Mátyas király örök hűségét esküdött Beatrix királynéval, ahol 1867. június 8-án királyunkat és dicső-emlékű Erzsébet királynőnket megkoronázták

Bár a belső merész építészeti stylus, a nagy és sok történelmi nevezetesség és a templom egész belső berendezésének plasticitása, művészi kivite teljes összhangban állanak, mégis úgy tetszik mintha végig vonulnának lelki szemek előtt szegény sokat szenvedett hazánk történetében ama nevezetességek mozzanatok, melyek e híres koronázó templom átalakításának eszméjét IV. Béla idejétől a XIII. századtól Mátyas király korán át a XIX század végéig támogatják és uralják. Mintha elpanaszolnák azok a XIV. XV. századbeli restaurációs után is megtartott csúcsok a 150 esztendő török rablágának keserű fájdalmait amely idő alatt török meceneként szolgált a templom most pedig 1896. óta Schulek Frigyes művészi átalakításában Budapest legkiválóbb építészeti emléke és egyik leglátogatottabb temploma.

A templomból kijöve Szent-István lovas szobrához jutottunk a Halászbástya elé, melynek aljában Hunyadi János dőlő szobra áll. Mintha tekintettel most is török csapatot keresne.

A Halászbástyára felfele haladva megnéztük a prágai Szent-György kút hű másolatát s a bástyán végig menve a fellegvárba jutottunk, ahonnan tekintetve mindnyájunkat meglepett az a festői látvány, mely élénk túrtul a maga fenséges nagyszerűségében a Dunán keresztül nézve a pesti oldalt hatalmas palotáival, építészeti műremeikeivel.

Még néhány nevezetesebb épületet, a Belügyminisztériumot, az állományomadt stb. megtekintve kimentünk a vár Buda felőli részét határoló bástya sétatárára, amelynek kiugrójánál tekintettünk az alattunk elterülő vízvezetőre s a Krisztina város egyéb nevezetességeire, továbbá a távolabbi kis Gellért hegyre és Sashegyre.

A sétatár kényelmes padjain pár percig pihentünk, majd tovább haladva a Palota után át ismét a Szentgyörgy-térre József főherceg magánpalotájá elé érkeztünk, ahonnan a királyi istállók rövid megtekintése után 2 óra a jó hírnevű Endrényi vendéglőbe jutottunk vissza.

— Ne beszéljen annyit Lássuk.

Berta lehajolt és megfogta a szoknyája szélét. Aztán emelte, a térdéig.

— Feljebb! — mondta.

Berta lingsvörös lett és elejtette a szoknyát.

— Láss! — mondta.

— Eh, De hiszen ez ostobaság! — kiáltott fel haragosan és újból lehajolt. Egy percig úgy maradt, meghajolva: várt. Aztán lassan kiegyenesedett.

— Nem. Most már nem lehet, — mondotta zavartan. De levehettem a szoknyát.

— Azt igen. Akkor nincs magán és akkor maga is más lény... Na, jöjjen vascsoráni. Miért régia az ajkát? Bosszankodik? Ez nem szégyen. Ez így van. Csodálatos dolog a szemérem és csodálatos a mi kulturánk, melyben a ruha érzékenyebb, csiklandóbb, nemi és faji szimbólumunk a meztelen testünkön.

— Mégis bosszant, — mondta Berta, visszautatva az asztalhoz. — Egészen zavartan vagyok. Mintha ellenérzhetetlen erő dolgoznának bennem. Különös érzés. Olyan eleven valaminek érzem most magamon a ruhát. Kérem, ne nézzen most rám egy percig. Komikus és szégyenlem, de kérem, ne nézzen. Együnk, majd inkább mesélke valamit. Mert én egyszer már láttam egy hasonló esetet.

II.

Két-három évvel ezelőtt történt vidéken, hogy valami műkedvelő-előadást rendeztünk. Nem volt elég nő szereplő és ezért egyik ismerősünket, egy csinos, fehérceru fiatalembert öltöztettünk föl leányunk. Ami öltözékben történt és nagyon jól mulattunk, mikor szoknyát adtunk rá és parókát. És a pudert és festéket és egész toilleto-készleteinket kiraktuk előtte. Valami furcsa aszsony-intimitás keletkezett közöttünk. Abban a parfümzagu, puderes levegőben, hajtuk és

szalagok között, beavatott szövetségünknek éreztük.

Egyszer csak egy férfi nyitott be. Sikoltva ugrottunk az ajtóhoz: — Kérem, nem szabad, nem lehet. Öltözködjünk...

— De hiszen ül már egy férfi maguk között!...

Kinos és zavart csend keletkezett erre. Egymásra néztünk. (Nemelyik ingvállban állt ott.) Néztünk a szoknyába bújtatott fiura. (Az lesütötte a szemét.)

— Hát nem éreztenek be? — csodálkozott kint a férfi. — Neki szabad, nekem nem?

— Nem, — feleltük. — Ó kivétel!

És onnyiben maradt. Néhány perencyi zavar után kacagva öltözködtünk tovább. Hiába: ő közénk tartozott most már.

Hanem! Hanem most jön a furcsább. A fiunk elmult a jókedve. Hallgatott, feszengett s végre kijelentette, hogy ő már elkészült és ereszkik ki, hogy ő... inkább átmege a férfiakhoz.

III.

— Nekem is van egy történetem — szólalt meg akkor a barátom, szép, karcsu muzsikus, kezét a forrárt bor páráján melegítve. — Volt egyszer, hol nem volt, egy cirksui artistanó, aki nagyon tetszett nekem. Pompás, cigányvérű vadóc volt. A porondon tombolt, mint a repülő tűz. Mintha a himblő trapezek kötelei az Ur remegő idegei lettek volna, melyekbe belemarkolt kezekkel, combokkal, fogakkal. Nagyon meggyújtotta a véremet. Voltak bentfentes barátim, akik felvittek az öltözőjébe. Nevezték a rajongásomat és biztattak. — Lola nem fősvény, — mondták,

Lola nem is volt fősvény. Forró és villogó szemekkel rohant ki a tapsból, mint valami háborgó felhőből. Diadalmasan nézett végig várakozó lovagjain. (Ötödmagammal

voltunk az öltözőjében.) Barátim tréfálva mutattak be: — Azért hoztuk, mert szerelmeléd, — mondta, Lola rám nevetett és megvergette az arcomat. Feszcs, testszini trikója csak hangslaya, ismétlése volt hódító meztelenségének. Hancurozott régi barátival és egy negyedóra múlva már az ölembe ugrott, átkarolta a nyakamat és a filembe sugta: — Vacsora után. — Az ölemben pihente ki minden mutatványát azon az estén.

Az előadás után egy vendéglő kúton szobájában várta őten, vacsoráig. Lola belepélt. Suhogó, slepps selyemszoknya volt rajta, könyökig erő keztük, shawl és fityol. Ilova lett a teste, melyet már ölemben és karomban tartottam? És hova lett az a nézés, mely ezt mondta: Öledben és karodban van a testem. Előkelő, könnyű mosolylyal udvozolt és csókra nyújtotta keztyüs kezét. Először valami elfogódottságot, visszalököttséget éreztem: nem tudtam szólni hozzá. Hát most mihiendet újra kezdjek? De a fülemben csengett még a lehellete: „Vacsora után.” — Nem bírtam a véremmel. Hiszen ugyanez a négy ember látta őt az ölemben, egész este, jóformán meztelenül. — Mikor Lola egy cerimóniás mozdulattal helyet akart foglalni mellettem, átfogtam a derekát és az ölemben huztam. A hőredőjű selyemszoknya megakadt és gyűrődött. Valami bottó, felszég és kényelmetlen volt a dologban.

— Megbolondult?! — ugrott fel Lola és végignézett rajtam, hidegharagu göggel. És körülűlő barátim (akik egész este látták Lolát az ölemben) annyira értették velem felháborodását, hogy távoznom kellett. Azóta sem mentem felje.

Az izletesen elkészített 3 fogásos ebéd s az ifjúság részére engedélyezett egy órai pihenő újból felvillanyozta a fíraszhatatlant, tanulni és tapasztalni vágyó csapatot.

Út a Margitszigetre.

Útnak indultunk tehát a Margitsziget felé. Gyalog mentünk, hogy még többet lásson az ifjúság. A Várhegy meredek gyalogúróján lehaladva pár perc alatt a Lánchídhöz érkezünk, amelynek baloldalán a Dunaparton folytattuk utunkat. Egymásután haladtunk el a Vigadó tér, Szilágyi Deszö-tér és Batthyány-tér előtt a Pálffy térig, ahol felmelve megnéztük a helyi érdekű vasutak végállomását. Kis kitérő téve a statisztikai hivatal és Gűlbaba mecsetje felé a Margit hídhöz érkezünk. Teljesen dítaljan fejyet eszközözttem ki a felügyelőségűt Budapest e festői szép fekvű tűnder kertjébe.

Az Árpádiház királyok vadaskertje volt e szép sziget s a „Nyugat szigete“ nevet viselte. IV. Béla király idejében pedig az egyházak menedékhelye volt. A sziget csúcán az esztergomi érsek lakása, lentebb egy apáca klastrom épült amelyben Szent Margit királyleány élt. Innen nyerte a Margitsziget elnevezést. Többféle rendnek voltak itt házai (praemontrei, franciscanus, Szent-János stb.) mely építkezések számos maradványa van ma is. 1790-ben Sándor főherceg, 1795-ben pedig József nádor birtokba került a sziget, majd 1847-ben István főherceg, ennek halálával 1867-ben József főherceg örökölte. Ő volt az aki fűrásigot s anyagi áldozatot nem kímélve paradicsommá s a legkedvesebb mulatóhelyévé változtatta a természeti szépségekkel amugy is bőven megáldott tűnder szigetet.

Néhány éve a fővárosi közmunkák tanácsának felügyelője alá került, azóta Molitorisz Gyula főfelügyelő intézte Szent Margitsziget ügyeit.

Aki csak pár évig is nem látta e gyönyörű dűdű helyet, allg ismer most arra. Mindjárt a sziget felső részén találjuk a tlgas sportlepet hatalmas tribűnjeivel. Gyalog barangoltuk be az egész szigetet. A helys vendéglők mellett elhaladva a lóvonatu vasút kezdő állomása mellő indultunk a sziget alsó részébe, megtekintettük az lbl Miklós által tervezett gyönyörű fűrdőházat. A szemből szebb festői erdei képek, a multak történelmi emlékeit hirdető s nagyszerű rózsáigetekkel és délszaki növényekkel körűl tett megszentelt rmeck mellett eljutottunk a szépen díszített evezős pavilonig, ahonnan balra kanyarodva, a hajdankor emlékeit hirdető romok közelében a róza ligeten át ama gotikus stűly új kápolna mellett haladtunk el, melyben megbodogult József főherceg egyik leánya nyugszik. Itt van József főherceg nyaralója és majorsága is. Innen az új hatalmas vltoronyhoz érkezünk, melynek építészeti műremeck díszítésehez diszcreten simulnak a minden emelet virágtartóiról lenyűlő szemből-szebb növények virágzó ágacskaí. A rettenetes nagy bástya óriás lombjai alatt elhaladva a sziget egyik érdekes látványossága, a növényekből és virágokból mesterien összecompontált pontosan jőő „virágóra“ közelében kissé megpihentünk s a közelben levő izletben beszerzett képes lapokat hollagon irkálta az ifjúság elkűldvén szereteinek. Innen a Margitszigeti alsó vízeséshez, a csoda hatású kengyűgyű-fűrdő víznének szép természeti látványt nyújtó csoda forrásához mentünk. Az ifjúság meg is izelte a kitűnő forrásvizet az ivócsarnokban ahol két fillérért árulják poharát a jégbehűtött kellemes új forrásviznek.

Bő tapasztalatokkal és kellemes emlékekkel megrakodva vidám kedűben indult az ifjúság a gyönyörű virágsszonyegre, páma és rózsáerdők között a Margitsziget alsópárti házállomáshoz, ahonnan propellerre ülve végig siklottunk újból a hosszú tűnderkert mellett felédvé emléktűnkben Budapest gyűnyegnek vadregényes és festői szép látványosságait.

Hat óra felé járt az idő, midőn a magyar Tudományos Akadémia hatalmas palotája mögött kikötöttünk, hogy néhány nevezetesség megtekintése után földalattin a városligetbe kijuthassunk. (Folyt. köv.)

Levél az olimpiádról.

Stockholm. Július 9-én.

Kovács Pál szentesi gymnasiumi tanártól, aki most Stockholmban van az olimpiai versenyen Berlinből küldött levele után ma az alábbi levelet kaptuk:

Berlinből július 7-én indultam el Stockholmba. Igazán meglátszik ezeken a vonalakon és vonatokon, hogy ezek a nemzetek a kultúra magas fokán állanak. Berlinben beszéltam egy másodosztályu kocsiba.

Megindult hát a Skandinávia-felé rohanó vonatként úgy amint csak mi magyarok elképzelhetünk egy vonatot rohani, és csak három helyen állott meg. Pasewalknál postát leadni és felvenni, Strahesund-án megállott, mert ott vtték először vonatostul mindenesetűl át a tengeren Rűgen szigetre és megállott Sassnitz kikötőben, ahol körűlmenyes eljárás után rávitette a „Deutschland“ gőzhajóra, amely gőzhajó kivitt a Balti tengerre (s d. u. 4 óratól este 9 óráig ott uszunk a gyönyörű tengeren.

Csodálatos szép színváltozatokban gyönyörkötűnk a fedélzetről. Sajátságosan úgy tűnik fel az embernek, mintha naplementekor körülbelűl egy óráig egy helyben állana a nap vörvörösén, majd ibolyakék színben nézve e ránk.

Amin! hajónk kikötött Trälleborg kikötőjében este 9 órakor annyí kedves szöke kíváncsi svéd fogta körűl az idegeneket hozó vonatot, hogy zavarban voltunk, melyiket is nézzük hát. Vigan lobogtatták kendőiket, kezűkkel intgetve „Isten hozott-át“ mondták felénk. Így mindjárt az első benyomás nagyon kedvező volt s-alig éreztük másnap reggel a hosszú út fáradalmait amikor 9 órakor berobogtunk a Stockholmi Central Bangarden-ba (Központi vasútkert).

Eleven, pezsgő, világvárosi élet tárul elém. Villamos, autó, széleshatű erős lovak által vont egyfogottú kocsik viszik, hozzák az embereket. Egy ilyen egyfogottú két kézipodgyaszomat, egy nagy ládámát s jó magamt 1 svéd koronáért és 40 öre-ért vitt a fél óráig tartó uton át szállásomra.

A magyar fiuk nagy része a pályaudvarral szemben levő Hotel Continentanban lakik és mondhatom az összes magyarok itt is it étkéznek. Az összes nemzetek lógódi disztik a szállodát.

A magyar tricolor is ott leng. Minket magyarokat csak azóta ismernek álltalánosságban, emiotta sportleltűnk annyira fejlődött, hogy a magyar színeket versenybe vihetjük. Politikai, diplomatiái, kereskedelmi de pláne ipari tēren nem ismerték volna meg itt kint a magyar színeket s a magyar-űdés keveset tudnának most is, ha a magyar színek nem rűpűltek volna föl a világr különböző Stadion-jaiiban, föl a szentélyre, a főaróóra. Ismernek minket és becsűlnek is; legalább ezen a tēren becsűlnek és kultuembereknek tartanak. Persze mi nem mondjuk meg nekik, hogy pl. a szentesi diákok maguk ássák fel az úrópályának való helyet és hogy egy kerűleti versenyre ha készülők a szentesi diákjaimmal, hát a különböző futóversenyeket a lóvasáraton, trágyahulladékok köztűl kell gyakorlatnom. Arról meg ne is beszélűnk, hogy nekűnk nincsenek fordó és úszómedencével ellátott tornacsarnokaink, mert itt Svédországban nincsen iskola, nincsen tornasóra, fűrdő és fűrdés nélkűl. Tornasúrajuk hetenként van, úszóarűjuk mindennap. Még kell nézni a svéd futót, a svéd lányt: milyen a tartása, járása, milyen a fellépése és a modora. Egyűtt dolgozik itt a család az iskolával. Bent a többi tanárok a tornatanárral egyűtt dolgoznak azon, hogy a kezeik alá adott fűgyermekből testileg és lelkileg arányosan fejlett ifjút nevelve hazűjűknak biztos, bátor fellépűsű és intelligens polgárt adjanak.

Van egy igen fontos és nálunk is nagyon megszűvelendű része a testi nevelésnek a gyenge szervezetű, avagy a hibás testalkatű növendékek tornaszatása.

Itt úgy okoskodnak, hogy elsősorban

a beteges, felénk, gyáva gyermekeket kell egészségessű, bátorra, erőssű tenni. Nem menűk fel könnyen. Nálunk a diák színlamas képes vágva addig molestálja az izleteti orvost, amig felmentűnyt kap. — Ezekrűl különben o thon majd beszélűtűnk.

Prokoppal a magyar célűvű világbajnokunkkal az este beszélgettem. Nagyon boldog, hogy Ő szerezte meg mint első Magyarországnak az első dicsűssűget. Szerűny, csendes nem dicsekszik. Az ország minden részéből kapott üdvözű tűviratokat. Legboldogabb kifejezűt akkor láttam az arcán amikor az édesanyjától kapott tűviratról beszűlt. Ennek a fiatalembernek már megvan alapozva otthon is meg külföldön is a boldogulása, de meg is érdeműl.

A tegnapi vilűr döntű mérkűssűnek szomorú tapasztalatai vannak. Két olaszal, egy orztrakkal kezdűtt Bertý magyar vilűr. A versenybírók köztűl volt két belga is. Ezek a belgák olyan „vittűt“ nem itűtek meg Bertý javára, amire maga az ellenfél is, az osztrák Verderber is, azt mondták, hogy „vittű“. Így aztán I. Olasz II. Olasz, III. Verderber (osztrák) és IV. Bertý (magyar).

Kovács Pál,

áll. fűgymn. tornatanár.

A kormányozható golya.

Csallány Gábor kísérletei.

Szentes, július 13.

A fővárosi lapok a napokban hird adták arról, hogy Robinson tanár, a párisi tudományos akadémia tagja, érdekes előadás kerűtűben számolt be azokrűl a kísérletekrűl, amelyeket a nemeknek előre való meghatározása végett tett. Robinson tanár különféle injekciókkal tengeri malacokon végeztű kísérleteket és feljegyzűsei alapján kimutatta, hogy az utódok nű- avagy himeműre vonatkozolag a befecskendezűk mennyiben jűrtak eredményel.

Tudomásunkra jutott hogy Szentesen Csallány Gábor végeztű ez irányban kísérleteket. Felkerestűk ma Csallány Gábert, aki kérésűnkre a következűképpen nyilatkozott a kormányozható golyárról:

— Már tizennűgyű éve birtokában vagyok annak a tudománynak, hogy miképpen lehet kormányozni a golyát, illetve mikűn lehet befolyást gyakorolni a nemeknek tetszűszerint leendű kialakulására. Másfél évtűdz alatt számtalan esetben bevált már metódusom, meg pedig emberekkal való kísérletezűs alkalmával. Egyetlen egyszer sem csalódtam és ma is bizok módszerem eszalltatatlanságában, mely nem — mint Robinson tanár — injekciókon, hanem csupán bizonyos fizikai törvényen, a test mikűntű elhelyezűsén alapzik.

— Mielűtt módszeremet nyilvánosságra hoznám, orvosokkal tárgyalok, akik a nemeknek előre való meghatározását az én metódusom szerint próbálják meg. A kísérletek amelyek eddig sikerrel jűrtak, most tenger, malacokon folynak a pontosabb ellenőrzűs és a gyorsabb processus érdekében.

— Ha a titok nyilvánosságra kerül, bizonyára számos követűje akad A szisztema különben nem egésűen új keletű, mert már a bibliában olvashatunk erre vonatkozolag utasításokat. Ezek a dogmatikus feljegyzűsek azonban korántsem elég érthetőek és világosak, ugy, hogy azok alapján sok medűű kísérlet történt már. A golya kormányzása különben már régóta foglalkoztatja a tudomány világot és felfedezűsem bizonyára szenzűcióként fog hatni illetékes körűkben is.

Nem érdekelten Csallány Gábor nyilatkozata és mi, valamint bizonyára még sokan mások is érdeklűdűssel várjuk az orvosi kísérletezűsek eredményét.

Egy tanító-család tragédiája.

Vezseny, 1912 július 12.

„Papp Gerzson tanító Vezseny. Jolánka kisznevédett. Mihá y.” Ezen szöszavú távirat fejezte be egy jobb sorsra méltó tanító-család szomorú tragédiáját, mely családot rokoni kötelesség fűzi Szentesre, különösen Hódmezővásárhelyre számos családjahoz.

A fővárosi lapok, különösen „Az Est” már megemlékezett, ámbár tévedésen alapuló adatokkal családi vonatkozás nélkül a borzalmas katasztrófáról, azonban a tragédia utolsó felvonása a fenti távirattal tegnap fejeződött be, mely a nagykörsői, vezsenyi, tiszaföldvári, szentesi és hódmezővásárhelyi Papp, Petyus, Csontos, Ugró és Égető családokat, de minden embert oly megrendítőben érintett.

Vezsenyen élt boldogságban és jómódban Papp Gerzson tanító feleségével, a tiszaföldvári születésű Petyus Mariskával és három előadó leányával. Családi életüket mi sem háborította. Volt tanyájuk, földjük, szőlőjük és pénzük bőven. Pár év előtt legkisebb leányuk, a teltető szépségű, 16 éves Gizella tánc közben vizet ivott, tudójait kapott, ami rövid pár hónap alatt sirba vitte. A dédelgetett, eleven leány halálát mély gyászba borította a boldog családot s örökre megzavarta a szülők lelki egyensúlyát.

Alig mult el pár év. Még fel sem száradtak a bánatos szülők könnyei, midőn újabb meglátogatta őket a balsors, hogy ismételt csapást mérjen reájuk.

Pár hónappal ezelőtt úgy látszott, mint-ha a sors azért a sok megpróbáltatásért meg akarná engesztelni Papákat. Egy derék, fiatal gazda, hódmezővásárhelyi születésű Égető Mihály nyírbohát uralmi tisztviselő megkérte a legidősebb leány, a 22 éves Margitka kezét. A leány azonban nem akaráván a még mindig gyászoló szülőket magukra hagyni, kossart adott kérének. Égető erre semmiképen nem akaráván elszakadni a családtól, megkérte Margit hűgát Jolánkát.

Fél évvel ezelőtt meg volt az esküvő. A fiatal asszony családi örököknek nézett elébe. Elment hát hozzá nővere Nyírboháttra, hogy a háztartásban segítségére legyen. Épen készülődtek a szülők is, midőn a mult héten e távirat hapták: „Margit meghalt.”

A megrémült, kétségbeesett szülők rohanak szeretőit gyermekeik után ahol azonban csupán egyiknek megsznevédett holttestét találták, míg a másik aki áldott állapotban volt, borzalmasan összegegye fetrengett a kórházban. Temetés után a gondos anya ápolta szeretőt gyermekét a nyíregyházi kórházban, az aya pedig megörve, a hitelt és önmagát meghasonlva érkezett vissza a gazdaságba.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a családék távollétében tüzet gyújtó fiatal asszony petróleumos-kannával kezében, petróleummal sziettette a fa meggyulását. A kanna felrobant, az asszony ruhámentője tüzet fogott s az elő filkya oltására siető szerencsétlen nővére, Margitka az oltás közben úgy összegett, hogy mikorra sógora a gazdaságból előjött, rettenetes kínok között kisznevédett.

Befejezte ezt a borzalmas tragédiát a pénteki távirat, melyből megtudta az aya, hogy utolsó leánya, a fiatal asszony az iszonyú égési sebek fájdalmi alatt szintén kisznevédett, miután világra hozta két halott ikergyermekeit.

Aki tegnap a szobnoki állomáson látta a vezsenyi vonatot herobogni, méltán feltűnhetett neki egy szinéből ki- zavaros tekintetű, idős uri ember kétségbeesítő viselkedése. Ez volt Papp Gerzson tanító, aki nyolc nap alatt immár második leányának temetésére utazott Nyírboháttra

Eltemette a harmadikat, ezzel elsíratta az utolsót is. Lelkében és testében megrendülve érkezett meg az aya kedves gyermekeinek drága teméhez. Agyhán teljesen megzavarta, kétségbeesve felszok az aya. Három szép leányuk ártatlan lelkei szinaközön tekintenek le hozzájuk a magas égből.

UJDONSÁGOK.

Szentes, július 13.

— **Istenítisztelet.** A szentesi görög templomban f hó július 14-én vasárnap d. e. 10 órakor istenítisztelet fog tartatni

— **A város közlegelője.** Mint ismeretes a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület lépéseket tett aziránt, hogy a város Mucsihátton vásároljon 2000 katasztrális hold földet állatenyésztésnek érdekében közlegelő céljaira. A polgármester most jelentette az alispánnak, hogy a Gazdasági Egyesület már be is szerezte a földtulajdonosoktól az adásvétre vonatkozó nyilatkozatot s így az ügy már rövid idő múlva a városi képviselőtestület döntése alá kerül

— **Öntöző mű a munkástelepen.** Az alsórtói munkástelepen a hatóság öntöző mű felállítását vette terbe. Az építés terveinek elkészítésére a kulturmérnöki hivatalt kérte fel, amely most értesítette az alispánt hogy a helyszíni szemle megejtése végett Renhart László műszaki mérnök a jövő hét szerdáján Szentesre érkezik.

— **Katonai nagygyakorlatok.** Szeptember 7-től 12-ig tartatnak meg Ferenc Ferdinánd trónörökös jelenlétében az ősi katonai nagygyakorlatok Békéscsaba, Szeged, Temesvár között. A nagygyakorlatok színtere északról: Szentes, Békéscsaba, Gyula, keletről: Kiszjenő, Bankota, Lippa, délről: Temesvár, Nagykinde Tiszahegyes, Tiszaszentmiklós, nyugatról a Tisza vonala által határolt terület lesz. A főhadiszállás és a trónörökösnek a hadgyakorlatok alatt való tartózkodási helyéül Mezőhegyes van kijelölve. Az alispán kéri a közönséget, hogy a katonák manőverezőseitől lehetőleg tartózkodjék távol és jelentesse be az egészségre ártalmas rossz vizet szolgáltató ku akat.

— **Aratósztrájk.** Dr. Szeder Ferenc János szentesi földirtokos birtokán az aratómunkások letették a kaszt, mert a birtokos nem adta meg nekik az általuk követelt magasabb bért. Amennyiben a munkásokat szerződés lépté munkaadójukhoz, a rendőrség megette a kötelemeit a szerződéshez meg munkások ellen.

— **A csongrádvármegyei múzeum minden vasár és ünnepnap d-lutánján 2-órától 5-ig van nyitva.** Az érdeklődőt ezen idő alatt megtekinthetik a múzeumot.

— **Műtrágyázás.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület leiratot intézett a szentesi társaság elnökének a műtrágyázásra vonatkozólag. Az egyesület ugyanis buza és rozs műtrágyázással akarja kiegészíteni eddigi szőlő-műtrágyázását. Erre vonatkozólag közli, hogy azon gazdáknak, akik földjükon kísérletezni akarnak, az Országos Gazdasági Egyesület 20 métermáza szuperfoszfátot ad. Erre nézve csak az a feltétel, hogy a kísérletezni szinándkozó gazda tagja legyen a szentesi Gazdasági Egyesületnek és hogy kísérletezéseinek eredményét az egyesülettel mindenkor közölje.

— **A Gazdasági Egyesület köréből.** A Kereskedelemügyi miniszter értesíti a csongrádvármegyei Gazdasági Egyesületet, hogy az általános forgalomban lévő dohánnyágyártmányok árjegyzékébe felvett Thanaton dohánnyikivonatnak jelenlegi árait a szőlőmoly elleni védekezés előmozdítása céljából — a következőkben állapítja meg: A.) a dohánnyágyarók és gazdasági egyesületek részére 1.) hordokban legalább 100 kilós mennyiségben kg.-ként 11 fill. 2.) öt kg-os bádogdobozonként 4 K 05 fill. 3.) két kg-mos dobozonként 1 K 06 fill. 4.) egy kg-mos dobozonként 1 K 06 fill. B.) fogyasztók részére a fentebbi árnyok szerint az árak: 90 fill., 4 K 50 fill., 1 K 80 fill., 1 K 17 fill.

— **Ruhalopás.** A csendőrség feljelentette Tisócki Antal Szeged-Csongárd 383. tanyaszám alatti lakos napszámot lopás vétségé miatt. A kisteleki vásár alkalmával ugyanis tetlen érték Tisóckit, amint Falik Hermann sátrából 4 férfi nadrágot 8 korona 80 fillér értékben ellopott.

— **Lövöldöző asszony.** Sisák Lajos Kistelek 128. tanyaszám alatti lakos panaszt emelt a csendőrségen elvált felesége, Tóth P. Mária ellen. Tóth P. Mária ugyanis f. hó 7-én elment hozzá a tanyára, ahol öszezshalkoztak. A szócáták tüzeben pedig hirtelen revolvért ríntolt elő az asszony és reálött. A golyó jobb keze kis ujját vitte le. Tóth P. Mariát letartóztatták.

— **Verekedő legény.** Szakáll Gáspár Mindszent-község Kossuth-utca 98. szám alatti lakos feljelentette Pázsit Imre küzbő-legényt, mert június 29-én délután 5-6 óra között egy bottal annyira megverte, hogy az orvosi látlelet szerint 8 nap alatt fognak csak az ütések által származott sebei begyógyulni. Pázsit előállításakor azzal védekezett, hogy Szakáll régi haragosa neki.

Halálos szerencsétlenség a Rákóczi-utcán.

Vigyázatlan gépész.

Szentes, július 13.

Halálal végződő szerencsétlenség történt pénteken egy nedv tizenegy órakor a Rákóczi-utcában. Egy nyolc éves kis fiú esett ismét áldozatul a gondatlanságnak. A vigyázatlanságból leszakított villanyvezeték árama ölte meg a kisfiút; azok ugyanis, akik a vezeték letépték, úgy hagyták ott a gyilkos huzalt az utcán, senkit sem figyelmeztetve veszélyes voltára.

H a n k a Imre gépész vezetésével három cseplőgép vonult végig pénteken délelőtt fél tíz órakor a Rákóczi-utcán. A középső gépen volt a gépész és segédje, míg a hátsó gépen S z a b ő István rendőr és Bagi Imre városi tűzoltó voltak, akik hatóságilag rendelkeztek ki a cseplőgépekhez. Csöndesen haladtak a gépek egész a Rákóczi-utca 87. számú házig. Ezelőtt a ház előtt is all egy villanykört, melynek huzalja a szemben levő ház előtt álló karóra van kapcsolva. A gépek kényéne sokkal magasabb volt, mint a villanydrótnak a földtől mélt távolsága s így a vezeték által csak úgy haladhattak volna el, ha a sodronyt fakarókkal feljebb tolták.

A legelső gép minden baj nélkül haladt át a vezeték alatt, — de a középső gép, melyen Hanka gépész volt, ép akkor — hogy hogy nem — gyorsabban ment, mintsem kellett volna s így nem volt idő arra, hogy a sodronyt felemelve, az esetleges veszedelmet elhárítsák. A gép kényéne nekiment a huzalnak; a drót elszakadt és lehullott a földre. Ha a gépész, vagy a hátsó gépen levő tűzoltó vagy rendőr megáll és értesíti a villanytelepet a történetről, semmi baj sem történik. Csakhogy egyik sem állt meg, tovább mentek a gépekkel, amíg a város végére ki nem érkeztek. Itt aztán Bagi tűzoltó szólt a rendőrnek, hogy jöjjen be a városba és intézkedjék a leszakadt vezeték ügyében, nehogy valami szerencsétlenség történjék. Am akkorára már megtörtént a baj.

A ház előtt ugyanis B u z i Nagy Imre 8 éves fiú véletlenül vagy tudatlanságból a vezetékhez ért. Abban a pillanatban végigfutott a kis fiú testén az erős áram és nyomban megölte. A szerencsétlenül járt kis fiút a járőrök szedték fel és szállították el szüleinek Honvéd-utca 44. sz. alatti lakására.

Amennyiben a rendőr a legelsőbb mulasztást követte el, mivel a vezeték elszakadásának ügyében nem intézkedett, a felkapitány azonnal felfüggesztette állását és megindította ellene a bünyvált eljárást.

ö.zv. Kiss Imrénének Magyar-Teésen 52 hold szántóföldje két tanyával, haszonbérde kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal, Bartha János-utca 5 szám

Titokzatos betörés.

Kifosztott lakás.

Szentes, július 13.

Nem mindennapi szenzációja akadt tegnap virradóra a szentesi rendőrségnek. A kora hajnali órákban Halász László Tóth-József-utca 59. szám alatti lakos, fűszerkereskedő jelentette a rendőrségen, hogy üzletében az éjjel betörést kíséreltek meg. Az inspekciós Fazekas rendőrőrmester és egy rendőr azonnal kimentek a helyszínére és konstataálták, hogy az éjjeli látogatóknak csupán némi élelmiszert és egy bicikli-pumpát sikerült elmenieit. A tényállás felvétele után a rendőrség emberei visszafelé igyekeztek. A szomszéd 55. számú házban azonban gyanusnak találták, hogy a telek alsó részén lévő nagykapu sarkából kiemelve, a földön hever. Bementek tehát a házba és az ott lakó Gulyás Pap Etelkát és édesanyját, akik — még kora reggel lévén — ágyban voltak, felkötötték.

A házbeliek rémülten vették észre, hogy az előszoba ajtaja, melyet este bezártak, tárva-nyitva áll. További kutatva rájöttek, hogy náluk is betörők jártak. Fazekas rendőrőrmester a tényállást a következőképpen állapította meg:

A talajban mélyen bevágódott lábnyomok arra mutatnak, hogy a betörést éjjel két órákor, közvetlen az eső után követték el. A betörők a nagykaput kiemelve, a rájuk ugró házózó ebet egy botütéssel elémították. A kutya még reggel is véres volt. A nyitva levő ablak vékony vasrácsát szétfeszítve, az éjjeli látogató a szobába jutott. Innen egynesen az előszobába ment, ahol az ajtót kinyitva, azon a több, mint 2200 koronát képviselő gyönyörű antik-ékszerek tartalmazó, művésziessen festett faasztalt kivitte. Az asztalka alját — valószínűleg lábával — feltörtte és a benne levő ékszereket magával vitte.

A titokzatos betörő még az ebédlő-szék-re nyek az a részét is megpróbálta felfeszíteni, amelyben ezélt az ezüstölt szoktak tartani. Az érték tárgyakat azonban más helyre tették el. E körülményből, valamint abból, hogy a betörő értékeltelen tárgyakat nem háborgatott és hogy a lakást is kitünően ismerle, arra következtet a rendőrség, hogy a betörést a helyi viszonyokkal ismerős egyén követte el. Az illető az ablakon egy félig elszívott hölgy cigarettát hagyott. Egy kis tükröt pedig úgy megfogott, hogy azon kitünő ujjlenyomatok maradtak, melyek a nyomozást elő fogják mozdítani.

Gulyás Pap Etelkéék gyanakszanak is valakire, de a tettesnek vélt egyént nem merik megnevezni s így a rendőrség dolga annak a kinyomozása.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Gulyás Pap Etelka egész éjjel nem aludt, hanem lámpavilágnál virrasztott, mégsem hallott semmit. Mindössze arra emlékszik, hogy egy alkalommal olyan zörejt hallott, mintha a kutya nagy erővel neki ugrott volna a kerítésnek. De mert sem nem ugrott, sem tovább zajt nem hallott, nem is törődött a dologgal. Az a körülmény, hogy a kutya nem ugrott, valamint, hogy a betörő csak az ékszerekre vitte magával, mindenesetre azt bizonyítja, hogy a rendőrség helyes nyomon halad, ha a tettest a helyi viszonyokkal ismerősök között keresi.

Lopások.

Szentes, július 13.

Szokatlan nagy számban történtek mostanában városunkban a nagyobb szabású lopások. Leszámítva azt a nagy betöréses lopást, melyet Gulyás Papp Etelka házában követtek el csütörtökön éjjel, volt ezen kívül még kettő, melyekről alábbi sorinkban közöljük tudósításunkat.

Halász László Tóth József-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tolvaj ellen. Csütörtökre virradóra ugyanis mialatt ő nem volt otthon, vagy 60—70 korona árú élelmicikket és egyéb holmit loptak el az éléskamrájából. Miután a lakás be volt zárva és semmi feszítésnek a nyoma sem látszott, a rendőrség megállapította, hogy a furfangos tolvaj az éléskamra ablakán ke észtl vitte el a cikkeket. Még pedig körülbelül 8 rúd szálamit, azokivül kolbászt szalonnát és kerékpárfelszerelési cikkeket. Miután az ablak a föld színétől megiehető magasban van úgy gondolja a rendőrség, hogy a tolvaj valami horog-alakú eszközzel követte el tetteit. A tolvaj után a rendőrség megindította a nyomozást.

A másik lopás Szabó Imréné sz. Virágzsi Paulina Kunszentmárton-utca 4. sz. alatti lakásán történt. Szabóné Imre nevű géplakatos segéd fia ugyanis kint volt csütörtökön este Szürszabó N. Lajos szentesi határban lévő tanyáján. Miután látta, hogy eső van készülöben, kölcsönkérte Szürszabó kerékpárját és azon jött haza, hogy el ne érje az eső. Mikor a lakatossegéd, hazaért, beállította a műhelybe a kerékpárt melynek az utcára nyíló ajtaját bezárta. Az udvarra nyíló ajtó azonban — mint később a rendőrség is megállapította — nyitva maradt. Mialatt aztán Szabóké a szomszéd szobában vacsoráztak valaki elemelte a 160 K-ás kerékpárt. A tolvaj csak az udvaron keresztül mehetett a műhelybe és úgy követhette el a borús, esős, sötétben tettét. A rendőrség Szabóné feljelentése alapján megindította az ismeretlen tolvaj ellen a nyomozást.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyére.

<p>Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak</p>	<p>1 szelvény 7 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.</p>
---	---

Egy szelvény fekete szalonnaruhához 20.— Kért, szilincy, féltudószövet, turistafélté, szelvény kamarré stb. gyári áronkú mint megfizethető és azelőtt még mindenütt ismert pozitívgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a mekét a magánvevő évez, ha szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cégé, a gyári piácon rendel meg, igen jelentékeny. Szabóné, legelősebb árak. Öröszelvények. Minták, gyélmeca Kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

IRODALOM.

— A 'Vasárnapi Újság' július 14-iki száma rendkívül érdekes felvételek közül a stockholmi olimpiászról eredeti fényképfelvételek után, a genfi Rousseau-ünnepéről, Egerből és az egeri iyeum nevezetességeiről. Közi Rétly László, a jubilató kiváló tudós arcképét, Pólya Tibor rajzát s fényképeket a felhőbont s tengerbe zuhanat amerikai léghajóról. Az olvasnivalók közt ott találjuk Szende-Dárdy Olga 'Bozsda' és Claude Farrère a 'Csata' című művének folytatását. Költeményeket Adyótl, Lampérthótl és Zemplényi Árpádotl, novellát Bán Ferencetl stb. és a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet sakkjáték stb. — A 'Vasárnapi Újság' előfizetési ára negyedévre öt korona, a 'Világ-kronika'-val együtt hét korona. Megrendelhető a 'Vasárnapi Újság' kiadóhivatáiban (Budapest IV., Egyetem utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a 'Képesnap (Néplap)', a magyar nép számára, a legelősebb újság félre két korona 40 fillér.

Világhírű művésznők

Ivonne de Treville, Petráss Sári, Arnoldszay Sigrid, Fodák Sári, Medgyaszay Vilma, Berki Lili, Szamosi Elza, satöbbi mind, mind az egész ország hölgyközönsége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. :: :: :: védett :: :: ::

≡ HAVASI GYOPÁR ≡ KRÉM ET

használ.
Nagy tégely 1.—K | Szappan . 70 f
Mosdóviz . 1.—, | Puder . 1.—K

Főraktár:
Dr. BIRÓ gyógytára, Kolozsvár.
Kapható minden gyógyszerárban s drogériában

KÖZGAZDASÁG.

Látogatás Schwarzcz Mór kenyérgyárában.

Szentes, július 13.

Nem is kell mondanunk, mindenki tudja, hogy milyen fogalomná vált már Szentesen, a tanyákban és a környékbeli falvakban egyaránt a Schwarzcz-féle házikenyér. Ez a több mint egy évtized óta fennálló iparte'ep, mely a modern kor magas igényeinek minden tekintetben megfelel, valósággal b'mulathatja éjti az embert. Mikor kimentünk Schwarzcz Mór kenyérgyárat meglátogatni, kellemesen lepett meg az ott talált példás rend és példás tisztaság, amire a fővárosi kenyérgyárak mintájára, különös gondot fordítanak. A benzintorokor egyhangú mély bugása, a hatalmas karok egyenletes működése egyaránt bámulatható éjti az embert.

Nem is csoda hogy ilyen készülésséggel, ilyen tiszta és modern felszerelés segítségével olyan izletes jó kenyeret állítanak elő. Már a kora reggeli órákban fűdül a közönség a gyár melletti üzlethelyiségbe, ahol nem csupán friss és izletes kenyeret, hanem mindenfajta műalmi és sajít örletöltés lisztet és korpát, továbbá kukorica- és árpadarát is lehet kapni. Felhívjuk még a közönség figyelmét a Schwarzcz-féle kenyérgyár által forgalomba hozott kitünő főtt faszénre, mely fejlettségét még zárt helyiségben sem okoz.

Megjegyezzük, hogy Schwarzcz Mór kenyérgyára a nagyközönség állandó ellenőrzése alatt áll. Ugy éjjel, mint nappal bárki működésben avagy üzemen kívül is megtekintheti és meggyőződhetik az ott uralkodó példás rendről és tisztaságról. L. M.

Felölös szerkesztő és kiadóulajoncos:
Szabó József.

Eladó ház.

Kovács Sándor városi udvarosnak II kerület Szalai-utca 6 számú háza eladó. Értekezni lehet a Városházánál.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien/iz.

6161—1912. szám.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 14. számú utász-zászlóalj 1912. évi július 15 től augusztus 30-ig a Tiszán Szeged feleit és alatt hidverési gyakorlatot fog végezni. Ezen gyakorlatok zavartalan foganatosítása végett a közlekedés a Tisza ezen szakaszán beszüntetendő. — Figyelmeztetem azért a parti birtokosságot, valamint a Tiszán bármiféle járművön közlekedni kívánó közönséget, hogy a gyakorlat tartama alatt a közlekedéstől lehetőleg tartózkodják, avagy ha az elkerülhetetlen volna, úgy annak megengedése végett forduljon közvetlenül a gyakorló helyen levő s az utászszóalj által felállítandó folyamórség parancsnokához.

Szentes, 1912. évi július hó 12.

Dr. Mátéffy Ferencz
polgármester.

287 1—1

A Bába-féle internátus Erzsébetfalván Uri-u. 14.

(Pest mellett) elfogad a saját nyilvános polgári iskolájába járó növendékeket, valamint bármely iskolai tanulókat. Correpetálás, nyelvek, zene, torna. Mérsékelt díjazás. — Prospectus díjtalan. Vidéki növendékek szigorú felügyelet alatt.

Hirdetés. 1—3

Gróf Károlyi László ur ő méltósága kiskirályági uradalomhoz tartozó újvárosi és csereszentelászlói birtokokból 1100 négyszögölével: számítva, 800 hold kiterjedésű szántóföld 1912. évi október hó 1-től kezdve 8, illetve 10 esztendőre 100—300 holdas, esetleg kisebb részletekben haszonbérbe adatik

1912. évi augusztus hó 4-én d. e. 10 órakor

a kiskirályági tisztartói lakban megtartandó árverésen, holdankénti 5 korona bánatpénz letétele mellett, a mely bánatpénz az árverés befejezése után 8 nap alatt egy évi haszonbér magasságáig kiegészítendő a bánatpénz elvesztésének terhe alatt.

A bérbeadandó területek térképe s a részletes haszonbéri feltételek, árverés előtt is megtekinthetők a kiskirályági uradalmi tisztartóságnál.

Eladó ház és föld.

Sarkadi Nagy Antal-utca 8. sz. alatti ház, mely 780 □ öl, Kistökén pedig 34 hold föld eladó. Értekezni lehet Sarkadi Nagy Ferenczel a fentiszám alatt. 281

Pályázati hirdetmény.

A szentesi Kaszinó Egylet választmányja 1912. évi szeptember 15-től kezdődőleg pályázatot hirdet a kaszinói vendéglősi állásra.

A szerződés tartama 3 év. A megválasztott vendéglős ingyen lakást és 1500 korona évi átalányt kap, mely összegből a kaszinó helyiségeit fűteni, világítani és tisztán tartani tartozik. Az étel- és italok árjegyzéke a vendéglőssel egyetértőleg a választmány által állapították meg. A vendéglős saját italt mérheti, még pedig a Kaszinó helyiségeiben csak a tagoknak, vagy az azok által bevezetett vendégeknek; a helyiségből való kimérést ellenben korlátlanul gyakorolhatja.

A megválasztott vendéglős 500 korona biztosítékot tartozik letenni az egylet pénztárába. 282 2—1

Pályázati határidő 1912 augusztus 1.

Eladó házak és telkek

Tóth József utca 28. számú ház-Bocskai-utcai 18 számú ház, Kurca, parti-utca 52. számú ház, Szent Anna-u. 13/a számú telek, Gyopáros-gyógyfürdőn 300 négyszögöles háztelkek, olcsón, kevés pénzzel megvehető. Urulakások kiadók Értekezni lehet POLÁK GÉZAVAL, Sarkady Nagy Antal-utca 5. számú háznál.

ELŐPATAK

6-2 gyógyfürdő

nagymennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénsavas (neuheimi) fürdők kiváló jó eredménnyel használható a gyomor, veses-, hólyag- és a máj hurutos bántalmánál. Máj- és lépajéknál, koszvény és osztnál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknél.

A nagyhirű előpataki gyógyvízről orvosi javaslat szerinti ivása, öszezötve megfelelő és itt feltáráható kisebb gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vízgyógyintézet) kezeles, masszáz, svédorna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig.

Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zeneidőnek fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vízek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz hánál is használható és áditó, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend Ithón és Kalföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba.

Széküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kérésre ingyen küld az igazgatóság

KORPA saját örlésű és nagyon szép gömb-tengeri jutányos áron Székely József kapható: gőzmalmában Szentesen.

Szentes város polgármesterétől.
3430—1912. sz.

Hirdetmény.

Felhívom mindazon földbirtokosokat és bérlőket kiknek lucernás földjük van hogy az abban jelentkező arankát 1912. június hó 10 ig, az ezen határidő után jelentkező arankát esetenként irtásá ki, mert ha ez n időpontig vagy esetenként az aranka irtást nem teljesítetik, a mutatkozó arankát az illető földtulajdonos vagy bérlő költségére hatóságilag fogom kiirtatni, ezen felül ellene a kihágás miatt az eljárást folyamatba teszem.

A aranka irtás módja közismert. Amennyiben azonban a szakszerű irtásra vonatkozó eljárást bírókban van ni óhajtják felhívottak, ez iránt forduljanak a mezőőrökhez, vagy a gazdasági tanácsnokhoz.

Szentes, 1912. április hó 17-én.

183 DR. MÁTÉFFY polgármester.

Eladó bufor.

Egy jó karban lévő ebédlő és háló szoba berendezés jutányosan eladó. Megtekinthető a kórháznál az 230 éllemezői lakásban.

Cs. és kir. szabad Keleti-féle
SÉRVKÖTŐK
pneumatikus gummi pelottával a legfokozottabbak!
Haskötők hőlgyek és urak részére minden altesti betegségek és lógó has ellen.
Gummi górcsőr harisnyák.
Műlabákat és műkezeket amputáltak részére.
Testegyenestítő járó- és támasztó FÜZÖKET.

Egyenestartókat ferdénőttek részére, valamennyi betegápoláshoz tartozó összes cikket készít a technika legmodernebb elvei szerint, a legutányosabb gyári árak mellett.

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestítő gépek gyára.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék INGYEN és BÉREMENTVE.
ALAPIGVA 1878. TELEFON 13—76.

Bútorok.

Hálók, ebédlők, úriszobák, szalónok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbútorok, szőnyegek, függönyök, csillárok és zongorák szállíttatnak bár hova

kézpénzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes, nagy bútoralbum kor. Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhova.

Modern lakberendezési vállalat.

Budapest, IV. Gerlőczy utca 7. sz.
(Központi városháza mellett.) 1—40

Baktai Bandi

szives tudomására adja a

cimbalom-tanuló

közönségnek, hogy július 1-től kezdődőleg úgy

cimbalom-tanítást,

mint

hangolást

igen jutányos áron elvállal. Értekezni lehet a „Petőfi-Szálloda“-ban.

MUNGÁRIA

általános **BIZTOSÍTÓ** részvénytársaság.

Részvénytőke **6.000.000** korona.

Elnök:

Gróf Károlyi Imre.

Igazgatósági kiküldött:
Báró Fejérváry Imre.

A választmány elnöke:
Gróf Tisza Kálmán.

A társaság kartellen kívül áll!

Elfogad: szavatossági-,
tűz-, betörés-,
élet-, üveg-,
baleset-, jég- és
biztosításokat olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Helybeli főügynökség:

Szentesi Mezőgazdasági, Ipar és Kereskedelmi Bank
Részvénytársaságnál, ahol mindennemű kölcsönügyletek a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítottatnak le.

Eladó birtok.

A torontálmegyei Gaád község határában levő báró Gudenusz-téle

2540 kat. hold kitűnő minőségű föld egészben vagy részletekben is eladó.

A birtok vasutállomása Rudna, ahonnan a birtok 20 percnyre van. — A birtokon van elegendő gazdasági épület, valamint Gaád és Fodorháza községekben 24 ház és háztelek.

A birtok ára az ideai terméssel és fundus-instruktussal kat. holdanként 1250 kor., melyből 20 százalék fizetendő, a többi fennmaradhat.

A birtokon ez időszerint van 1000 hold buza, 600 hold árpa, 400 hold kukorica, 60 hold here, 80 hold erdő, a többi legelő.

A birtok részletes leírásáról, valamint az eladás részletes feltételeiről bővebb felvilágosítást ad a „Szentes és Vidéke“ szerkesztősége.

Telefon 32. szám

A

Telefon 32. szám.

„Szentes és Vidéke“

szerkesztősége, kiadóhivatala és
könyvnyomdája **HELYISÉGÉT**

PETŐFI-UTCZA

5. SZÁM ALÁ

HELYEZTE ÁT.

Villanyerőre felszerelt modern gépeivel

a LEGSZEBB és LEGTÖKÉLETESEBB

NYOMTATVÁNYOKAT a legjutányosabb

áron és legrövidebb idő alatt készít el.

A kiadóhivatalban újságelárusítk
:: és berakóleányok felvételnek. ::